

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. дпн **Милен Замфиров**,
преподавател във Факултет по науки за образованието и изкуствата на
СУ „Св. Климент Охридски“, гр. София

на дисертационен труд на тема: **„ДЕТСКИ ДВОР“ ВЪЗМОЖНОСТИ И
АЛТЕРНАТИВА ЗА СОЦИАЛНАТА АДАПТАЦИЯ НА ДЕЦАТА ВЪВ
ВЪЗРАСТТА ОТ 6 -11 ГОДИНИ (1- 4 КЛАС)“**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1.Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика, Докторска програма „Специална педагогика“ (Социална работа)

Автор: **Елица Тодорова Георгиева**

Научен ръководител: **проф. Веска Шошева, дп**

Представената за рецензиране дисертация отразява необходимостта от обезпечаването и съответно от създаването на безопасна и в същото време целево ангажираща свободното време на учениците от първи до четвърти клас среда чрез дейности, насочени към тяхното оптимално личностно развитие.

Обемът на дисертацията е 462 страници, от които 370 страници са същинската част от работата (представен в увод, три глави, изводи, заключение, приноси и литература) и 92 страници приложения. В дисертацията са използвани 70 литературни източници на български, немски и английски език и 51 интернет страници. Проблематиката на научния труд е

изключително актуална предвид еднообразните форми, прилагани в тази сфера на детското развитие. Значимостта и ефективността на подобни организирани дейности са от голямо значение за пълноценното формиране и развитие на детската личност.

В увода авторката изтъква своите мотиви за разработването на посочената тема, които представя аргументирано, полагайки основата на предстоящия теоретичен анализ, представен в първа глава.

В първа глава се разглеждат, изключително детайлно, вижданията на Ел. Георгиева по въпроси от различно естество, имащи пряко или косвено отношение по темата. Тя разглежда разнородна по своето естество тематика. В понятийно отношение, термините следва да имат своя български облик и наместо „ексклузия“, „сепарация“ и „инклузия“ например, да се ползват българските термини: „изключване“, „сегрегация“ и „включване“.

Цитирането в текста следва да се извършва по единен стандарт. Към информацията на ползваната на стр. 41 схема № 1 следва коректно да бъде цитиран нейния оригинален източник. На необходимите за това места, представените примери от немскоезичната действителност следва да се заменят с такива от български условия: *„Детето чува, вижда на плакатите и по рекламите „Lera“ вместо Lehrer, „Ois“ вместо alles „nix“ вместо nichts. Правилния правопис на Lehrer, Alles, nichts е трудно постижим.“* – стр. 114.

Първа глава завършва с обобщение на направения анализ, като се изтъкват основните базисни теоретични възгледи и тенденции.

Втора глава описва организацията и методиката на проведеното четиригодишно изследване. Прецизно са формулирани целта, задачите, обекта, предмета и двете работни хипотези на изследването. Детайлно са описани етапите и методите на изследване, както и неговия контингент.

Изследването е проведено по прецизен начин, съответстващ на критериите за научен експеримент, в рамките на четири години и с участници от две европейски държави – България и Австрия.

Желателно е навсякъде понятието „деца“ да се замени с „ученици“, тъй като то съответства на групата, ангажирана в изследването – 1-4 клас. Препоръчително е анкетите за родители, учители и ученици, представени на стр. 162-169 могат да намерят своето подходящо място сред приложенията.

В трета глава авторът представя количествените анализи на получените резултати. Докторантката категоризира резултатите в области, които са важни за всички участници в изследването и основно за учениците, които участват в дейностите на „Детския двор“. Тук се откриват два параграфа с еднакво заглавие: и 3.1., и 3.4. („Групата на учениците“). Използвани са адекватни методи за обработка на получените данни.

Авторефератът отразява основните съдържателни и структурни моменти на дисертационната разработка.

Представени са три публикации по темата на дисертацията – две самостоятелни и една в съавторство.

Въпроси:

1. Какви качествени различия откривате между организирането и прекарването на свободното време на учениците в начален курс от България и Австрия след провеждането на вашето четиригодишно експериментално проучване?
2. Кое налага липсата на качествен анализ на получените данни?
3. Бихте ли обосновали необходимостта от включване на текстове на немски език в дисертацията (стр. 33, 40, 44-45, 52-53, 54, 75-76, 78, 82-83, 85, 96, 118, 164-165, 168-169)?

Представеният дисертационен труд има редица безспорни качества – дългият период на експериментално проучване, броят на участниците в него, както и възможността за съпоставка на образователната действителност в сферата на организацията на свободното време в две държави – България и Австрия и съдържа своите научни и практико-приложни достойнства. Всичко това се приема за основание да предложи на уважаемото научно жури да оцени според достойнствата разработката на Елица Тодорова Георгиева и подкрепи присъждането на научната и образователната степен „доктор“ на база дисертационната ѝ разработка на тема: „ДЕТСКИ ДВОР“ ВЪЗМОЖНОСТИ И АЛТЕРНАТИВА ЗА СОЦИАЛНАТА АДАПТАЦИЯ НА ДЕЦАТА ВЪВ ВЪЗРАСТТА ОТ 6 -11 ГОДИНИ (1- 4 КЛАС)“, реализирана под научното ръководство на проф. Веска Шошева, дн.

19.11.2019 г.
гр. Ст. Загора

Рецензент:
доц. Милен Замфиров, дпн